

«ΚΑΤ' ΑΡΧΗΝ Ο ΤΟΠΟΣ ΜΟΥ»
ΜΙΑ ΕΝ ΠΡΟΟΔΩ ΑΦΗΓΗΣΗ ΤΟΥ ΕΠΟΥΣ ΚΑΙ
ΤΗΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΚΑΙ
ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΣΤΟΝ 20^ο ΑΙΩΝΑ

Χρίστος Αλεξίου

Στον Γιάννη Δάλλα

I

Όπως δηλώνει ο τίτλος της, αυτή η σύντομη μελέτη αποτελεί μια πρόταση ανάγνωσης των οχτώ μυθιστορημάτων και των δύο νουβελών που δημοσίευσε ως τώρα ο Γιώργος Μιχαηλίδης, ως μια εν προόδω αφήγηση του έπους και της τραγωδίας του Ελληνισμού, και του ανθρώπου, στον 20^ο αιώνα. Μια τέτοια ανάγνωση υποδειχνει κι ο ίδιος με συνοπτικές αναφορές στο περιεχόμενο των βιβλίων του στα εξώφυλλά τους, και με συνεντεύξεις του, όπου μιλάει τόσο για τις βιωματικές πηγές των έργων του όσο και για τις γενικότερες απόψεις του για τη ζωή, για τον άνθρωπο και τη μοίρα του, και για τον ρόλο της τέχνης σ' αυτό το πανάρχαιο δράμα της ζωής, το γεμάτο όνειρα και διαψεύσεις, ελπίδες και απογοητεύσεις, επικά κατορθώματα και τραγικές καταστροφές για τον Ελληνισμό και γενικά για τον άνθρωπο στον 20^ο αιώνα. Σε μια συνέντευξή του, αναφερόμενος στο μυθιστόρημά του *Τα φονικά*, διατυπώνει επιγραμματικά την οπτική του, που είναι στο βάθος της ιστορική και αφορά το σύνολο του έργου του:

«Βέβαια δεν πρόκειται για ένα ιστορικό μυθιστόρημα, θα το έλεγα ερωτικό. Όμως οι άνθρωποι ζουν μέσα στο ποτάμι της Ιστορίας, είναι μουσικεμένοι από την Ιστορία, δεν μπορούν να ξεφύγουν απ' αυτήν».¹

Σε μια άλλη συνέντευξή του, αναφερόμενος στο μυθιστόρημά του *λάμδα*, διευκρινίζει πως Ιστορία, γι' αυτόν, δεν είναι μόνο τα δραματικά γεγονότα, όπως, π.χ., ο πόλεμος, αλλά όλα τα συμβάντα που επηρεάζουν τη ζωή, το πολιτισμικό Είναι και την ταυτότητα των ανθρώπων μιας χώρας:

«Τα θέματα που μ' απασχολούν και βρίσκουν χώρο να εκφραστούν στο *λάμδα*», λέει, «είναι πολλά και σημαντικά. Κατ' αρχήν ο τόπος μου είναι το μέγα θέμα στο *λάμδα*, ακόμη κι όταν η Ιστορία έχει προχωρήσει σε δεύτερο επίπεδο, οι άνθρωποι δεν παύουν να είναι γεννήματα της Ιστορίας αυτού